

Link: <http://www.demorgen.be/dm/nl/2461/Opinie/article/detail/1542737/2012/12/02/Einde-van-het-cooperatieve-gedachtegoed.dhtml>

DMorgen.be

"Einde van het coöperatieve gedachtegoed?"

OPINIE

2/12/12 - 09u06

Pascal Paepen is financieel analist en docent bank & beurs.

We hebben het wellicht te goed om coöperant te willen zijn. Te veel rechten ook, te weinig plichten. Te veel hebzucht

"Aandelen? Zoiets kun je toch nooit goedkeuren?" Het is einde jaren tachtig en we zijn in Leuven, op de vergadering van de medewerkers van de plaatselijke Oxfam Wereldwinkel. Op tafel ligt het voorstel om een nieuw product op te nemen in het assortiment van de winkel. Maar sommigen willen er niet van weten. "Want", zo luidt het, "de boeren die dit produceren hebben zich verenigd in een coöperatieve vennootschap waarvan de leden, de coöperanten, aandelen hebben. Aan-deee-len. Stel je voor!" De beurscrash van oktober 1987 was toen nog actueel, maar de grondige afkeer van aandelen bij sommige medewerkers van de wereldwinkel was ook een gevolg van de aversie van alles wat ook maar enigszins rook naar geld, winst en kapitalisme.

Ik heb toen de verdediging van die coöperanten op me genomen. Wat kun je immers hebben tegen boeren die zich verenigen om sterker te staan, om zo een prijs af te dwingen die in verhouding is tot hun arbeid? Is het niet logisch dat wie een inbreng doet in zo'n organisatie daarvoor een aandeel krijgt? Die aandelen zijn niet beursgenoteerd en dus ongevoelig voor de grillen op de financiële markten. De coöperanten zijn geen speculanten. Integendeel! En dus kun je zo'n initiatief toejuichen. De boeren in groeilanden doen niets anders dan wat hun voorgangers hebben gedaan in onze contreien. Hier hebben ze zich ook verenigd, op initiatief van ene mijnheer Raiffeisen, om sterker te staan tegen de banken die een arme boer geen lening gunden. Samen sterk om uit de armoede te geraken.

Een aantal medewerkers van de Oxfam Wereldwinkel Leuven bleek niet te overtuigen. Ze stemden tegen de coöperatie en haar product (chocolade, als ik me niet vergis). Maar de meerderheid op de vergadering stemde voor de uitbreiding van het assortiment. Ze gaven de coöperatie een kans.

Nu, meer dan twintig jaar later, vraag ik me af hoe het met die coöperatie is gesteld. Is men trouw gebleven aan de principes? Zijn alle coöperanten zich nog steeds bewust van de noodzaak of het nut van het samenwerkingsverband, of zijn de nieuwe leden enkel uit op een dividend? Is men erin geslaagd om alle coöperanten tevreden te houden? Wordt de inbreng van de leden nog steeds gewaardeerd? En zijn de lonen die de coöperatie betaalt vergelijkbaar met die van de concurrentie of gebruikt men de vennootschapsvorm als een te gemakkelijk excuus om minder te betalen? Bestaat de coöperatie nog of is men ondertussen bezweken voor het bod van een concurrent? Hebzucht is menselijk.

Arco. Ondanks de foute afloop geloof ik nu, net als twintig jaar geleden, nog altijd in het coöperatieve gedachtegoed. Waarom zouden de bewoners van een wijk zich niet mogen verenigen om samen een bouwgrond aan te kopen om er een speeltuintje van te maken? Waarom zouden milieubewuste burens niet samen een of twee auto's kopen om die te delen? Wellicht ben ik veel te naïef en heb ik wat te veel vertrouwen in de medemens. Als de prijzen van bouwgronden stijgen, zal de speeltuin al snel plaats moeten maken voor cash. En de wagens van de minicoöperatie zullen wellicht veel minder goed onderhouden worden dan een privé-eigendom.

We hebben het wellicht te goed om coöperant te willen zijn. Samenwerken en samen kapitaal inbrengen in een zaak is moeilijk. Te veel rechten, te weinig plichten. Te veel hebzucht. En toch geloof ik dat we de coöperatieve idee niet zomaar mogen afschrijven. Zelfs niet na de pijnlijke ondergang van Arco. De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.